

Mesečni naročnina 25 Din, za izozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za izozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2999

Političen katolicizem

»Kadar so nasprotniki katolicizma potrebovali izgovorov in opravičila za svoje protiverbovalno delovanje, vedno so se posluževali znane fraze o »političnem katolicizmu«. V resnici pa Cerkev nikdar ne politizira, vsaj tako dolgo ne, dokler se politika ne zaletava v oltarje. Cerkev se ne briga za politiko; njena glavna skrb gre za tem, da so moralna načela v javnosti spoštovana, kar velja seveda tudi za politično življenje in delovanje. Kdor pa bi Cerkev hotel vzeti njeno oblast nad vestjo in nad dušami, bi delal proti njenim pravicam, ki jih ima po svojem nadnaravnem poslanstvu. V tem vprašanju ni mogoče popustiti. Gre namreč za eno njenih bistvenih življenjskih pravic, kakršna ji je v ostalem zajamčena tudi v 1. členu državnega konkordata...«

S temi besedami je vatikansko glasilo »Osservatore Romano« nedavno označilo verski položaj v sedanjih Hitlerjevi Nemčiji, kjer kljub sklenjenemu in slovesno podpisani konkordatu divja mnogo hujski kulturni boj, kakor v času Bismarcka, ko država še ni imela tiste moči nad dušami svojih podanikov, s kakršno razpolaga moderna država, in tudi ne tako rafiniranih ter perfidnih sredstev, s katerimi je v naših časih mogoče javno krivico in nasilje prikazati kot dejanje prepotrebne in čisto nedolžne »samoočrambe«. Dosedaj so proti »političnemu katolicizmu« gremeli le manjši bogovi: Göring, Rosenberg, Frick, Göbbels... Na zadnjem nürnberškem strankinem kongresu pa je stopil iz dosedanje svoje rezerve tudi sam fuhrer. Javno je oznanil, da ima sodobna Nemčija tri velike sovražnike, proti katerim se mora boriti narodni socializem: judovstvo, boljševizem in — političen katolicizem! Od tega trenutka dalje se zdi, da je legalizirano vsako nasilje nad katoličani. Vsakdo je namreč razumel, kaj se je z izrazom »političen katolicizem« hotelo izreči: obleči v lepo srtačo vse krivično ravnanje in nasilje, ki ga kljub konkordatu morajo katoličani prenašati od strani narodno-socialističnih oblastnikov. Pod pojem »političen katolicizem« je namreč mogoče spraviti čisto vse, kar more služiti za pretvezo političnega preganjanja. Vsak le količjak pameten človek to razume. Vse, kar je danes naperjeno proti katoliškemu delovanju, se skriva za to udobno formulo. Ah, seveda narodni socializem globoko spoštuje vsako vero in posebej še katoliško vero! Samo »političen« ne sme biti ta vera, to se pravi: ne v tisku, ne v javni besedi in še celo ne v kakih organizacijah, nastopih in manifestacijah se jo ne sme kazati. Kajti, to je že politika in sicer nevarna politika, ki ogrožata paganske temelje tretjega rajha! Torej prav isto, kar je marksizem nad sto let ponavljal: vera je zasebna stvar, ali kar nam še vedno dopoveduje svobodomiselstvo in masonerija: vsa čast krščanstvu, dokler ostane v »svojih mejah«!

Resnica pa je, da mora katolicizem kot svetovni nazor in kot oblikovalec javnega moralnega življenja posegati na vsa življenjska področja in da se temu vplivu ne sme odtegniti nobeno polje, tudi politično ne. Resnica je tudi, da katolicizem, ki je stalen med zakristijo in oltarjem — in samo tam, bi ga zaenkrat še trpel hitlerizem —, torej brez vezi z živim življenjem in dnevnimi dogodki, — ni nikak svetovni nazor več, brez ozira na to, da bi takšen položaj za Cerkev, enkrat ustanovljen, pomenjal veliko duhovno inferiornost napram vsem ostalim činiteljem javnega življenja. Taktika s »političnim katolicizmom« gre za tem, da se katolišče zadene prav v njegovih koreninah. Kajti krščanstvo ne bi po nazoru narodnega socializma nič več smelo biti »sol zemlje« in »luč sveta« (Mat. 5, 13), ki »sveti« pred ljudmi« (Mat. 5, 16). Cerkev naj ne bo več »mesto na gori« (5, 14), ki se širi v javnem življenju, da jo vsi vidijo. Božje kraljestvo na zemlji, ki ne more omejiti svoje oblasti le na poedine duše, ampak mora zajeti tudi človeško družbo kot takšno, bi naj torej bilo oropano svojega bistvenega značaja. Kar se od katoličanov zahteva, ni nič manj, kakor da sicer smejo biti v svojem stanovanju dobri katoliški verniki, toda v javnem življenju — pagani; doma se lahko združujejo s Kristusom, toda v javnem življenju so ga dolžni pobijati! H takšni dvojnosti in neznačajnosti nujno vodijo zahteve narodnega socializma glede verskega udejstvovanja.

Sicer pa narodnemu socializmu v tej stvari ne gre za načelno gledanje. Vedno bolj se opazuje, da je vojna proti »političnemu katolicizmu« le udobna pretveza, neke vrste passe — partout, ki omogoča postopek proti enemu in drugemu neljubemu duhovniku ali redovniku, proti katerikoli cerkveni ustanovi in sicer brez prave preiskave in pravnih razlogov. Kdor je neljub, tega se osumi »političnega katolicizma«, podobno, kakor v sovjetski Rusiji »kontrarevolucionarnega mišljenja«. In za takšnega nesrečnega ni več milosti pod soncem! Spomnimo na sramotne procese proti redovnikom in redovnicam »radi tihotapstva z valutamiz«. Ves svet ve, da je šlo za neke denarne podpore, ki so bile namenjene inozemskim verskim ustanovam, v prvi vrsti misijonom. Toda narodni socializem je mislil, da se mu je ponudila dolgo iskana prilika, ko bo mogel nemške katoličane zadeti prav pri korenini. Treba jih je kompromitirati kot sovražnike države, kot takšne, ki uničujejo narodno premoženje in pakirajo za inozemskimi sovražniki Germanije. Po celi Nemčiji so pozaprli kakih 50 redovnih oseb in stvar sledeče organizirali: Hoteč doseči čim večji in čim trajnejši učinek na maso, niso napravili skupnega procesa proti delinkventom, ampak so ga razdrobili v posamične obravnave. Vsakih 10 dni je ena takšnih obravnava proti »zločinskemu izdajalcem domovine«. Razprave

Italijansko-abesinska vojna

Težka industrija hoče služiti...

Pritisk velikega kapitala na vlade, naj s sankcijami ne uničijo konjunkturo

Zeneva, 6. novembra 1935.

Pri Zvezi narodov so nadvse ponosni, da se je z abesinskim sporom tako okrepila in da so države, pri sklepanju o kaznih proti napadalcu nastopale tako složno in enodušno. Pri tajništvu Zveze narodov pravijo, da kaj takšnega niso pričakovali. Ne samo sklepi koordinacijskega odbora so tako razveseljivo složni, marveč tudi odziv raznih držav članic Zveze narodov na povabilo, da začnejo izvajati kazni proti napadalki Italiji, presega najbolj optimistične račune. Tako je, če se za Zvezo narodov z vso vneto zavzame svetovna veselja, kot je Anglija. Sklepi o sankcijah in pridržani odzivi od strani držav članic, to je, bi rekli, idealna stran ženevske pomladitve v službi miru in obrambi po nedolžnem napadenih narodov. Toda tukaj si tudi nikdo ne dela kakšnih utvar glede ogromnih težav, ki bodo nastale, kakor hitro bo treba teoretično sklenjene kazni tudi dejansko izvajati.

Značilno je namreč, da je te dni prišlo v Zenevo precejšnje število zastopnikov težke industrije iz večjih industrijskih držav Evrope in Amerike. Poskušali so na razne načine vplivati na švicarski tisk, kakor to s uspehom poskušajo pri svojem domačem tisku, da naj bi se vendar prenehala borba za izvajanje sankcij, ker da so dvorezen meč in da bodo škodovali mnogo bolj gospodarstvom držav, ki jih bodo izvajale, kakor Italiji, proti kateri so naperjene.

Zdi se, kakor da bi se bila velika industrija Združenih držav Severne Amerike, Francije, Belgije, Nemčije in tudi Češkoslovaške kotelirala, da zastavi ves

svoj vpliv pri posameznih vladah, da v izvajanju sankcij ne gredo predaleč in da ostanejo, če le mogoče, samo pri platoničnem sklepu, ne da bi jih sploh izvajale.

V Združenih državah Severne Amerike vlada trenutno tako dobra konjunktura za izvoz bombaževine in bombažnih izdelkov, da bi bilo škoda iztrgati iz ust delavstva kruh, ki se mu nudi. Ameriška železna industrija tudi opozarja, da se odpirajo pred njo neizmerne možnosti zaslužka, kot v svetovni vojni. Petrolej pa se od vojnih let sem ni nikoli prodajal tako ugodno in v takšnih količinah, kakor dandanes. Pritisk na predsednika Roosevelta, ki je bil enkrat že naklonjen sankcijam, je tako močan, da bo bržkone moral ostati nevtralen in se izgovarjati na zakone, ki mu ne dajejo nikake možnosti, da bi oviral svoboden razmah ameriške trgovine, ki se ji nudi tako lepe kupčijske možnosti.

Tudi iz Londona se čuje, da v industrijskih krogih godrnjajo nad sankcijami. Posebno petrolejska industrija je nezadovoljna. Ali naj Anglija sama prepevo uvoz petroleja v Italijo, ko bo Amerika z njo svobodno tržila. Ameriški trgovci bodo prevzeli Angležem petrolejsko kupčijo. Petrolej naj bi se torej izvel iz kazni, dokler ne bo mogoče najti sporazumnega postopka skupno s ameriško petrolejsko industrijo. V Londonu vrhu tega resno naglašajo, da bi nemara iz izvajanja sankcij, ako bi Anglija ostala sama, sledila nevarnost za vrednost angleškega denarja.

Iz Pariza pa prihajajo vesti, da so se zbrale močne skupine vojnene, bombažne in svilene industrije ter trgovci z vini, šampanjci in boljimi li-

kerji, ki so poslali k Lavalu odposlanstvo s pomenico, v kateri dokazujejo, da bi pomenile sankcije smrt njihovih podjetij in brezposelnost stotisočev delavcev. Laval jim je moral obljubiti, da bo napel vse svoje sile, da prepreči, da bi se sankcije izvajale in da se pred 18. novembrom doseže sporazum.

V Zenevo prihajajo tudi spomenice raznih znanstvenih gospodarskih združenj, ki so jih podpisali učenjaki in strokovnjaki na gospodarskem polju in v katerih dokazujejo, da je politika sankcij brezsmiselna in da mora Evropa pognati v novo stisko, ko se je prve komaj rešila. Nesetno industriji bo morale zapreti obrate in nesteto ljudi bo prišlo ob zaslužek, če si Evropa sama sebi zapre možnosti gospodarskega napredka s tem, da si sama sapre trge za svojo izvozno trgovino. Neka druga spomenica, naslovljena na angleško delegacijo v Zenevi, dokazuje, kako so vsled neumislne politike diplomatov v zadnjih tednih narasle cene surovinam, kar mora imeti za posledico že en polom angleške valute. Amerika da izvažata danes tolike količine bombaža in petroleja, da je njen izvoz 6 krat večji, kot je bil v istem času lanskega leta.

Iz gornjega sledi, da je težka industrija in velika trgovina organizirala po vsem svetu močno ofenzivo proti sankcijam, ker si ne more iztrgati krasne prilike, da si s pomočjo vojne v Afriki nabere nepričakovano visokih dobičkov. Če opazujemo politiko sankcij v tej luči, bomo glede praktičnega izvajanja kazni morali biti pač vse bolj pesimisti. V. J. ...

Z abesinskih bojišč

Italijani v Makali

Francoska poročila:

Še vedno brez odpora Abesincev

Havasov poročevalec na severnem bojišču javlja tele podrobnosti o zavzetju Makale:

Brigada polkovnika Broglia je vkorakala v Makalo v dvostopni koloni z zastavo na čelu. Za njo so šli bersaljeri, takisto v dvostopni koloni. Za temi pa so korakali prostovoljci rasa Gukse. Italijansko zastavo so najprej razobesili na guvernerski palači, nato pa so jo vtaknili na nekdanjo italijansko trdnjavo, ki jo je leta 1896 general Galliano junaško branil. Ras Gukse je v imenu Nj. Vel. kralja Italije proglasil Makalo za rezidenco svojega guvernerstva nad tigrejsko pokrajino.

Armadni zbor pod poveljstvom generala Maravigne je zavzel vas Selaklako jugozapadno od Aksuma. Od tam je pričel prodirati proti Makali.

Vojaki krogi naglašajo velik pomen teh operacij v zapadni Tigri. Ti kraji bodo v bližnji bodočnosti lahko postali zelo velikega pomena za nadaljnje vojaške operacije. Med tem se italijanske regularne čete ob reki Takazi pripravljajo na prodiranje v Tembien in Gondar. Prehod čez reko Takaze je nemogoč.

Zapadno od Asava so prenehale vse vojaške operacije. Italijani so se prepričali, da so v tistih krajih vojaške operacije popolnoma izključene. Zato so odtoč umaknili nad 20.000 vojakov. Veliko število italijanskih vojakov je obolelo. Hude bolnike bodo morali prenesti z letali.

Abesinci se bodo bržkone začeli upirati šele južno od Makale. Trdijo, da so Abesinci dodaj zbrali na severnem bojišču že pol milijona vojakov in da pričakujejo še novih čet. Iz zaledja jim prihajajo neprestani dovozi orožja in municije. Nove pošiljke orožja in municije iz tujine pošiljajo naravnost na severno bojišče. Šele prihodnje pošiljke, ki prispejo šele čez nekaj dni iz Džibutija, bodo deloma oddali na južno fronto.

V okolici Makale je začel padati močan dež. Neki italijanski konjeniški oddelki je vjel 70 Abesincev, ki so pripadali četam dedžasa Gabriela. Položaj v osvojenih krajih je normalen. Poslovno življenje se vrši normalno.

so tajne, pač pa časopisje prinaša v mastnem tisku govore državnih tožilcev, ki v politično prikrojenem stilu pozivajo sveto pravico, naj »kaznuje zločinsko rovanje proti državi«. Večkrat beremo stave, kakor naslednji: Podtalmim zločincem v meniških haljah se je skoraj posrečilo, da zrušijo državo, ako ne bi v zadnjem hipu posegel narodni socializem z močno roko. itd. Domovina je torej v zadnjem trenutku bila rešena, toda masi je treba vteptati v glavo, kje je njen najhujši sovražnik. Vsakih 10 dni se torej sproži nova gonja zoper katoliške redove, nov val verskega sovraštva gre po državi, proti kateremu se nihče ne more in ne sme v javnosti braniti.

V boj proti »političnemu katolicizmu« je poseglo čisto oficielno tudi ministrstvo za propagando. Po vsej Nemčiji je videti na reklamnih deskah, kioskih, na plotovih, ob železnici, celo na hlevih in šupah nabite ogromne plakate proti »političnemu katolicizmu«. Navajajo se običajne klevete, stare skoraj 2000 let, le da z novo garnituro. Vidi se, da se vse do danes morajo nasprotniki katolicizma posluževati vedno znova edinole

Italijanska poročila:

Olenziva na reki Takaze

Italijani, ki so bili vtaborjeni vzdolž desnega brega reke Takaze, kjer so branili zasedeno ozemlje proti abesinskim vpadom, so sami prešli v ofenzivo in prekoračili reko.

Uradno poročilo št. 40

Rim, 8. nov. AA. Agencija Stefani objavlja 40. uradno poročilo z bojišča. Poročilo se glasi:

General de Bono poroča: Našo zastavo, ki so odstranili s trdnjave iznad Makale dne 22. januarja 1896, so 9. zopet razobesili oddelki, sestavljeni iz italijanskih čet in iz domačih edinc.

Po informacijah agencije Stefani iz Adigrata so Askari ter oddelki rasa Gukse in Danakilov snoti zasedli makalske predmestja. Sovražnik se je umaknil brez bojev.

Abesinska poročila:

Po informacijah iz Hararja, se Abesinci na južni fronti naglo koncentrirajo. Proti vsem odločnim demantjem abesinskega vrhovnega poveljstva, pa bodo kmalu prišli v protiofenzivo. Po zaupnih vesteh prodira 40.000 izredno bojevitih in fanatičnega plemena Fanoge, ki so pridrženi vojski rasa Deste, po reki Džubi navzdol proti Dolu. Vojski dedžasma Amde Mihajla prodira v naglih marših skozi ognjeno deželo. V Direku je koncentrirano nekaj tisoč bojevnikov plemena Gofe, pod poveljstvom dedžasa Nabadamtuja. Ti oddelki veljajo kot posebno dobro izveščani v četrniškem bojevanju in nočnih napadih.

dveh sredstev: laži in sovraštva. Kogar zalotijo, da odstrani kak plakat, je kaznovan z več meseci zapora, kajti izkazal se je kot sovražnik države! Isti ljudje pojejo povsod in vedno isto pesem!

Kako vpliva vsa ta kampanja laži in sovraštva na ljudske mase? Poznavalec razmer poroča, da niti približno ne dosega svojega namena. Pravijo, da se je hitlerizem morda mogel posluževati takšnih propagandnih metod, dokler se je boril za oblast, toda posest oblasti opravičiti s samim hujkanjem proti političnim nasprotnikom je preveč neravno početje, da bi potegnili mase. Opazuje se vedno bolj, tako trdijo, duha utrujenosti in opozitije. Ljudje so siti vednih manifestacij, vednega tuljenja »navdušenih« množic, neprestanih povork in vojaških manifestacij, nasitili so se Göbbelsa in Göringa. Tudi draženje antiklerikalnih instinktov ne vleče več. Brutalnost kulturnega boja je samo utrdila katoličane v odporu proti krivicam paganske države in jih potisnila v katakombi, od koder pa bodo prej ali slej prarojenih moči vstali k novemu življenju. drin.

Včeraj popoldne je prispel v Adis Abebo prestolonaslednik. V cesarski palači so mu priredili intimen sprejem, ker je cesar pred kratkim izdal odredbo, da morajo biti odslej zaradi resne situacije vse ceremonije čim bolj enostavne. Prestolonaslednik se je pripeljal v Adis Abebo s letalom. Ljudje so ga sprejeli z velikim navdušenjem.

Abesinsko vrhovno poveljstvo je ponovno odredilo rasu Sejumu, naj se za vsako ceno omeji le na obrambo in naj Italijanov nikjer ne napada. Abesinci se morajo izogniti vsakemu resnejšemu spopadu z Italijani, dokler se abesinska vojska definitivno ne koncentrira. V ostalem imajo Abesinci že od nekdaj to taktiko, da izpraznijo ves teren pred sovražnikom, da bi ga tako prevarali in ga tako nenadoma napadli od strani ali od zadaj.

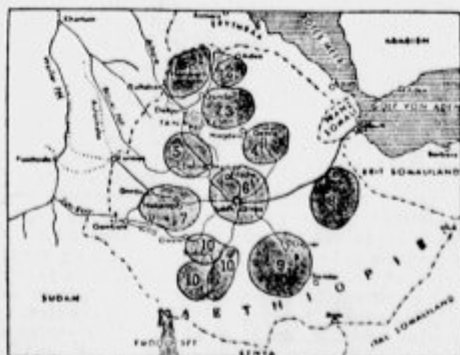
Abesinska princesa vodi vojske

Iz Adis Abebe poroča Reuterjev poročevalec, da vodi princesa Maziro guerilijo v hribovitih krajih severozapadno od Makale. Ona poveljuje manjšim oddelkom abesinskih čet, ki ponoči napadajo italijanske prednje straže. Princesa sama osebno vodi važnejše operacije. Oblečena je v moško obleko in je sodelovala tudi že v več bojih na nož. Abesinska princesa je kraljevske krvi. V Tigri pozna vsak kotiček. Ljudje ji povsod pomagajo z nepopisnim navdušenjem. Njeni otroci so v Desaju. Princesa se je materi zaklela, da se ne vrne k svojim, dokler ne bo iz svobodne Abesinske pregnan poslednji italijanski zavojevalec. Njen mož vrši službo v abesinskem glavnem generalnem štabu.

Italija v borbi proti sankcijam

Italijanski agenti v Texasu so nakupili 50 milijonov sodov petroleja za italijansko vojsko. »Times Herald«, ki to poroča, pravi, da so plačali po 11,2 dolarja za sod. Petrolej bodo poslali v Nemčijo, odkoder bo preko Avstrije prepeljan v Italijo.

Zeneva, 8. nov. b. Tajništvo Zveze narodov je izdalo poročilo, da je 51 držav sprejelo sankcijske ukrepe proti Italiji. Sankcije niso sprejele samo Avstrija, Madžarska in San Salvador. V sankcijah šteje 3 in 4, ki se nanašajo na prepoved uvoza italijanskega blaga, razen že omenjenih držav, ne bosta sodelovali Nicaragua in Venezuela. Urugvajska vlada pa je sporočila Zvezi narodov, da ni izključeno, da bo parlament odobril sankcije št. 5, ki se nanaša na medsebojno pomoč. Vprašanje je trenutno pred parlamentom. Sankcijske ukrepe št. 5 je doslej sprejelo 46 držav. Odgovor še ni prišel od Kanade in Luxemburga.

Pregled armad abesinskih rasov. 1. Ras Ajelu. 2. Ras Sejumu. 3. Ras Kasa. 4. Prestolonaslednik. 5. Ras Imeru. 6. Neguš. 7. Ras Gabri Mariam. 8. Nasibu. 9. Ras Desta. 10. Dedžasma Mambala.

Boben — afriški telefon

Tirolski časopis »Natur und Kultur«, ki izhaja v Innsbrucku, prinaša izpod peresa nekega afriškega popotnika te-le zanimivosti:

Kar so pri nas cerkveni zvonovi, tovarniške sirene, ali pa po vaseh tisti, ki ob nedeljah zjutraj oklicujejo, to je v pragozdovih Konga in daleč naokrog po Afriki boben. Na prostoru pred poglavarjevo kočjo sloni na posebnem stojalu, ali pa na leseni kobili veliko, kakšna 2 m dolgo izdolbeno deblo. To deblo je tako središčno izdolbeno, da ima le na zgornji strani podolgem ozko odprtino, nekaka široka usta z uglasjenimi ustnicami. Bobnar ima v vsaki roki po en lesen tolkač iz mehkega lesa, s katerima po robovih tiste odprtine tako spretno udarja, da iz bobna prihajajo najrazličnejši glasovi. Ker je jezik teh zamorskih plemen precej muzikaličen in sloni na sistemu muzikaličnih glasov, to se pravi, da pomen besedi manj poudarjajo posamezni glasovi, kakor pa različni visoki ali nizki zvoki, je razumljivo, da more tako boben precej razločno po zamorsko govoriti. Zato po pravici govorimo o zamorskem telefonu.

V deželi Ituri leži vas Kero, v kateri prebivajo Zamorci rodu Bandaka. Sredi gruče črnih domačinov sem tam pred poglavarjevo kočjo ogledoval prav majhen boben, ki je slonel pred hišo. Ljudje so mi zatrjevali, da morejo s tem bobnom razširiti prav vse novice daleč naokrog. Ker je bil seveda boben zelo majhen, se razume, da je bila ta daljava vendarle omejena. Ker jim nisem verjel in me je gnala radovednost, sem prosil prvega, ki je stal zraven mene, naj vzame tolkač in naj telefonira. Še prej sem ga pa vprašal: »Kje pa je sedaj tvoja žena?« — »Na polju.« mi je odgovoril. — »Brž jo poklič, naj takoj pride, ker hočem s njo govoriti!« Naglo je mož zavijtel ob tolkača po bobnu in nekaj časa po njem tolkel. Nato pa je položil tolkača zopet na stran. Ni še minilo 10 minut in že se je skozi grmovje in banane, ki obdajajo vas, prerila ženska, stopila naravnost predme in me vprašala, kaj prav za prav hočem.

Pri tej priliki naj povem še nekaj, kar se mi je dogodilo pri nekem drugem plemenu. Prenobil sem v vasi rodu Majogu, ki leži na vrhu nekega hriba. Noč je bila mirna in mesečna. Preden sem šel spat, sem se hotel nekoliko sprehoditi po hladnem zraku. Naenkrat je začel ropotati boben, nakaš so na vseh straneh začeli odgovarjati v daljavi drugi bobni. Bobnati je začel naš poglavar, kateremu je kot velikemu poglavarju podložnih več drugih vasi. Z zanimanjem sem poslušal, kako se je mož najprvo pogovarjal s sosedno vasio, ki je ležala nekako 6 km proti zahodu, nakaš je zopet odgovarjal glavar, dokler sosedni boben ni utihnil. Nato se je oglasil boben druge sosedne vasi na drugi strani. Tudi ta je nekaj časa odgovarjal na glavarjevo bobnanje in zopet utihnil. Bil sem radoveden in sem hotel poizvedeti, kaj so si Zamorci telefonirali. Poglavar me je prijazno poučil:

Vladni predstojnik mu je dopoldne naročil, naj vse zamorske vasi njegovega področja začno

saditi bombaž ter naj po seme takoj pridejo na vladno postajo. Ta zadeva pa Zamorcem ni bila všeč in so od vseh strani proti njej protestirali. Ko jim je glavar sporočil, kaj hoče vlada od njih, so od vseh strani odgovarjali: »Kaj nas briga bombaž, katerega žro le beli ljudje. Mi sadimo rajši banane in krompir.« Poglavar je moral vedno znova miriti. Ko pa vse ni nič pomagalo, jim je zagrozil, da jih bo vlada dala zapreti, če se bodo branili. Ko jim je nazadnje zabobnal to grožnjo, so vsem sosedom popadali tolkači iz rok in bobni so utihali.

Novice se po tem telefonu neverjetno naglo širijo po vsej Afriki. Spočetka se mi je vedno čudno zdelo, kadarkoli sem prišel v kako vas, da se nihče ni čudil mojemu prihodu. Kar dozdaval se mi je, da so me pričakovali. Kmalu pa sem dožgal vzrok. Komaj namreč tujec iz katerega kraja odrine proti kaki gozdni naselbini, ki je več ur hoda daleč stran, že začne peti signalni boben in sporočati novice o tujcu od vasi do vasi. Pa ne le to. Tudi vse podrobnosti o tujcu vam razširi ta boben. Vse telefonirajo, karkoli se jim zdi potrebno, da bi Zamorci vedeli o tujem belem človeku, ki bo prišel k njim: ali je dober, ali slab človek itd. Zato boš Zamorce v Afriki s svojim prihodom kaj težko presenetil.

Proti Angležem v Italiji

Na rimskih ulicah spreminjajo vse angleške napise in vse, kar spominja na Anglijo. Napisi na trgovini »Principe di Galles« (prince waleski) so izpremenili v »Principe di Piemonte«. Zgoraj so iz angleškega napisu »Tea Room« vzeli vse črke, ki bi dokazovale, da je bil to nekdanji angleški napis.

Maščevanje „modrega demanta“

Američan Greenakooy popisuje življenje lastnikov »Modrega demanta«:

Kdorkoli je imel »Modri demant«, vsakomur je prinesel pogubo. Nazadnje je »Modri demant«, znak nesreče, še enkrat šel čez Atlantski ocean. Slavni draguljarji Cartier Co. iz Pariza in Njujorka so ga od Mlado-Turkov kot agentje kupili za bajno bogatega milijonarja mladega McLeana, in njegovo ženo. Zgodovina njunega življenja in premoženja je izmed najpresunljivejših romanov modernega časa. Milijonar in njegova žena sta dediča najstarejših in najbogatejših rodov in Združenih državah. Ned McLean in Evelyn Wals nista bila samo brata, ampak sta s svojo poroko združila dvoje bogastev, ki so ju cenili na več kakor sto milijonov dolarjev. Njegovih nedeljskih južin na velikem posestvu »Friendship« (priateljstvo) v Washingtonu so se udeleževali vsi poslaniki tujih držav. Njun prvorojenec Winson je živel življenje bajnega prince. Nепrestano pa so prihajala grožila pisma banditov, češ, da bodo ugrabili dete; zato ga niso detektivji niti za trenutek pustili samemu. Okoli njega so vedno bile pestunje, vzgojiteljice in varuhi.

Spal je v zlati zibelki, ki je bila vredna pedeset tisoč dolarjev in mu jo je podaril belgijski kralj Leopold. Podnevi so otroka vozili v vozičku, ki je bil pokrit z jekleno mrežo, da bi ga banditi

ne mogli ugrabiti. Ko je zrasel, so ga varovali detektivji.

Ob času te strahovlade v McLeanovi hiši je prišel kamen zla z zbirko draguljev njegove žene. V spomenici, s katero so kamen prodali milijonarju, je tale pripomba značilna za strah pred demoniko silo dragulja in pred morebitno nesrečo: »Ako bi se v šestih mesecih v družini E. B. McLeana zgodilo kaj usodnega,« je bilo zapisano, »se bo imenovani demant zamenjal za dragulje enake vrednosti.«

Šest mesecev je poteklo dovolj mirno. Kmalu potem se je pa zgodilo, kar so praznoverni preročevali. Nekega solnčnega majskega popoldne se je desetletni Vinson sprehajal v bližini očetove hiše, medtem ko ga je kakor navadno, varovala četa detektivov. Deček je pravkar vzel iz rok nekega potujočega cvetličarja šopek, da bi ga podaril materi. Potem je ves vesel kakor pišca švignil izza cvetličnega voza in prišel naravnost pred voz, s katerim sta se peljali dve ubogi stari ženi. Vinsona je povozilo. Ali je bila to le nesreča ali prokletstvo »Modrega demanta«?

Pretelo je deset let in nad McLeanovo hišo so se začeli zbirati črni oblaki. Med zakoncem je nastal nesporazum; bolj in bolj sta se oddaljevala drug drugemu, dokler se nista ločila. »Modri demant«, so šepetali praznoverni. V orientu kakor v okci-

dentu verujejo v to, da se prekletstva izpolnijo. McLeanovi milijoni so se začeli rušiti.

»Kje je »Modri demant«? so zopet šepetali praznoverni.

Sloveči kamen je zdaj v zastavljalnici mr. Horninga v Washingtonu. Da bi rešila del svojega premoženja za svoja sinova, je mrs. Evelyn Walsh McLean zastavila »Modri demant« in druge dragulje. Istočasno je bil eden njenih sinov operiran v bolnišnici, njen mož pa je bil v Montrealu, zdravstveno in gospodarsko strit.

»Ali ne mislite, da se je kakšna vaših nesreč zgodila zaradi demanta,« je vprašal častnikar.

»Zgodilo bi se vseeno, kar se je,« je odgovorila plavalasa, še vedno lepa žena z modrimi očmi, a še vedno neustrašena, dasi jo je kruta usoda začela preganjati.

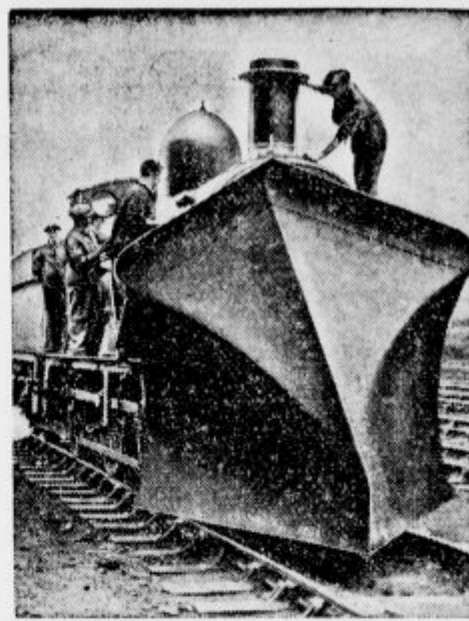
»Seveda, to si samo praznoverci domišljujejo,« sem pripomnil.

»Da,« se je čudno obotavljala, »a vendar moramo misliti na to, kako nesrečni so postali vsi tisti, ki so imeli ta kamen.«

Spomnil sem se, kako zelo so McLeanovi stržili svojega prvorojenca in kako žalostno je navzlic temu končal; kako sta se zakonca pozneje odujila in ločila, kako so bili prisiljeni, da so na dražbi prodali dirkalne konje in konjsko farmo, kjer so imeli čez tisoč polnokrvnih konj; kako je šel rudnik za rudnikom in petrolejski vreli po zhu.

»In vendar,« sem pripomnil, »ne verujete, da je vseh teh izgub kriv »Modri demant«?

Smejala se je. »Nisem praznoverna,« je dejala s svojim blagolasičnim kontraltom. Priznala je, da ljubi žlahtne kamne, zlasti zagonetne, temne,

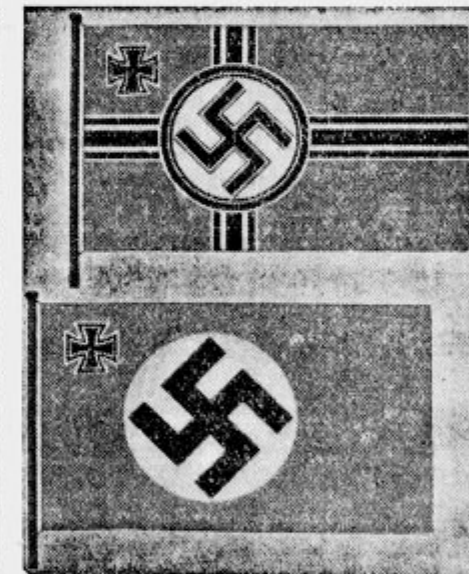
Angleži se pripravljajo na sneg. Zelezniska družba Great-Western je letos zgodaj začela pripravljati snežne pluge. Letos bodo prvič porabljali nov tip snežnega pluga.

Kaj vse stori mati

Znani ameriški časopis »The Tablets«, ki izhaja v Brooklynu, priložuje prispevek svojega bralca, ki je v številkah in nazorno popisal, kaj vse dobra in skrbna mati stori en sam dan. Pisec je pisatelj in oče več otrok. Nekega dne žene ni bilo doma, zato je ta dan sam nadomeščal mater otrokom. Ko se je žena vrnila, ji je izročil polo papirja, na kateri je bilo zapisano, kaj je v teku tega edinega dneva moral delati, kar sicer žena-mati dela vsak dan za dnem. Tole je bilo zapisano:

»106-krat je bilo treba odpreti vrata otrokom; 106-krat je bilo treba za njimi zapreti vrata, 16-krat je bilo treba otrokom zavezati čevlje; punčko, ki je komaj shodila, je bilo treba 21-krat dvigniti s tal; 2-letnemu Jurčku je bilo 94-krat treba reči, naj to in ono stvar pusti pri miru; 16-krat je bilo treba pomiriti otroke, ki so se sprli; 11-krat je bilo treba otrokom rezati kruh in ga mazati s sirovim maslom; 28-krat je bilo treba najmanjšim pomagati pri jedi; 15-krat jim je bilo treba dati piti; 7-krat je bilo treba odgovorjati po telefonu; 19-krat je bilo treba otroke usekniti; 145 odgovorov je bilo treba dati otrokom na njihova vprašanja; 175-krat so otroci prišli z novimi vprašanji; 47-krat je bilo zgubljeno potrpljenje; za otroki pa je bilo toliko letanja, da je vse to letanje znašalo približno 4 in pol milje.«

Vse to dela skrbna in dobra mati vsak dan.

Novo armadno zastavo je vpeljal Hitler — vse nosijo narodno-socialistični kljukasti križ. Zgoraj je zastava armade, spodaj zastava trgov. mornarice.

Kratke pridige so najboljše

Francoski škof magr. Virgile Beguin v Auchu je pri svoji duhovščini ostro nastopil zoper predolge pridige. Duhovnikom je izdal poseben pastirski list z naročilom, da njihove pridige v bodoče ne smejo trajati dlje ko 20 minut. Kadar pa kmetje žanjejo in imajo na polju težko delo, tedaj pridige ne smejo biti daljše ko 5 minut. Izrecno naglašal škof takole:

»Tole ni kak vpluden predlog, tudi ni priateljeliški nasvet, ampak je moje uradni povelje in upam, da se boste po tem ravnali. Dvajset minut je največ, kar dovolim, ljubše bi mi pa oilo, ko bi pridige trajale samo četrt ure. Ob času težkega poljskega dela pa pridige nikakor ne smejo biti daljše ko 5 minut.«

Škof sam je tej zapovedi dal dober zgled. Takoj potem, ko je izdal ta navodila duhovnikom, je imel pridigo, ki je trajala natančno dvanajst minut.

Božje ime v Ženevi

Angleška častnikarica je te dni nekaj zanimivega odkrila. Skrbno je prebrskala vse zapise o ženevskih obravnava v italijansko-obesinskem konfliktu. In je ugotovila, da je izmed vseh diplomatov v svojih govorih le eden imenoval božje ime. Ta edini je bil predsednik irske republike de Valera. Prebrala je govore angleškega zastopnika sira Samuela Hoareja, Laval, Litvinova in zastopnikov manjših držav, a noben izmed teh politikov ni niti enkrat omenil — Boga.

V Varšavi so podpisali poljsko-nemško trgovinsko pogodbo.

Zena sleparja Stavijskega, nekdanj sloveča pariška lepota, s svojim zagovornikom pred sodniki, ki sodijo o škandatu Stavijskega. Sodni akt je 500 kilogramov težak.

Naznanila

Ljubljana

1. O razpisu in pokrajini v Jugoslaviji bo govoril dr. priv. doc. dr. B. Škerlj dr. ob 6 pod okriljem Prirodoslovnega društva. Vstopnine ni, v kritje stroškov se pa prostovoljno prispevki dobrodošli. Gosti in prijatelji društva so vabljeni k čim številnejši udeležbi.

1. Nočno službo imajo lekarnarji: dr. Kmet, Tyrševa cesta 48; mr. Trnkoczy Jod., Mešni trg 4, in mr. Ustari, Sečurkova ulica 7.

1. Komorni večer v Filharmonični dvorani bo v ponedeljek, dne 18. 11. m. Ta večer nastopi po dveletni premor, orkester soprotni našemu komornemu orkestru. Banški komorni kvartet, ki ga tvorijo gosposke Pfeiffer Leon, Staniš Franjo, Šušteršič Vinko in Müller Gustav. Spored in drugo sledi.

1. Kino Kodeljevo igra danes ob 20., jutri ob 15.30, 17.30 in 20. ter v ponedeljek ob 20. »Begunec iz Čučege«.

1. Zvečni Kino Vid, Danes ob 20. uri: Mlada srea mlada ljubimen.

Drugi kraji

Preska pri Medvodah. Godbeno društvo »Sora« na Svetju pri Medvodah vprizori v nedeljo, dne 10. nov. v Prosvetnem domu v Preski — narodno igro s petjem v 4 dejanjih — »Črna kosa«. — Pred igro koncert društvene godbe. Začetek ob 8 popoldne.

Cerkveni vestnik

Pantovska Marijina kongregacija na Kodeljevem bo imela danes ob 19.15 svetnik.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, dne 9. novembra: 12.00 Plošča na plošči, pa kar brez besed — 12.45 Vremenska napoved, poročila — 13.00 Napoved časa, objava sporeda, obvestila — 13.15 Plošča na plošči, pa kar brez besed — 14.00 Vremenska poročila, borzni tečaji — 18.00 Na delopust — vsi dobre volje (Rad. ork.) — 18.40 Poročila zunanje politične vprašanja (g. dr. Alojzij Kuhar) — 19.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila — 19.30 Nac. ura: Davorin Jenko (predava g. Peter Krstič iz Beograda) — 20.00 Mali harmonikarji igrajo in pojo (zbor pod vodstvom g. prof. Banšiča) — 20.45 Resni spevi Vinka Vodopivec in koronke narodne pesmi (Akad. pevski kvintet) — 21.30 Bolgarske narodne pesmi (g. Ivanov, operni pevec iz Sofije) — 22.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda — 22.15 Jugoslovanski biseri (Rad. ork.) — Koniec ob 23.

Drugi programi

Sobota, 9. novembra, Beograd: 20.00 Večer skladb Davorin Jenko — 21.00 Plesna glasba (plošče) — Zagreb: Vokalni koncert — 20.30 Koncertni večer — 21.30 Radio-ork. — 21.15 Plesna glasba — Dunaj: 17.35 Plesna glasba (plošče) — 18.10 Narodne pesmi — 19.10 Polupora: od Straussa do Lehara — 22.10 Klavirska glasba — 23.05 Vojška godba — 24.15 Plesna glasba (plošče) — Budimpešta: 20.15 Koncert na saksofonu in klaviru — 20.35 Vesel večer — 22.30 Klavirski koncert — 23.00 Glasbena glasba — Trst-Milani: 17.05 Plesna glasba — 20.30 Igra — 21.30 Orkestralna glasba — 22.30 Pesna ura — 23.30 Plesna glasba — Rim-Bari: 17.10 Mandoline in špičljanske pesmi — Praga: 19.35 Češka godba na pihala — 22.00 Trije mušketirji, opereta, Benatsky — 22.15 Plošče — 22.30 Laska glasba — Varšava: 20.00 Pesna ura — 21.30 Humor — 22.00 Zabavna glasba — Vsa Nemčija: 16.00 Beethoven: Eroica, simf. št. 3 — 17.00 Narodno-soc. koračnice — 20.00 Poročilo o praznovanju 10-letnice prvih spopadov narodnega soc. z nasprotniki.

— Pri menaži. »Pucelj, kaj pa broditte po skledici?« — »Pokorno javljam, gospod narednik, da so notri same kosti.« — »Tako? Ali ste že kdaj videli vola brez kosti?« — »Naznanjam pokorno, gospod narednik, da še ne; pa tudi nobenega ne brez mesa.«

RAZPIS

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje oddajo instalacije vodovoda in napravo za toplotno ter instalacije centralne kurjave v hotelu »Mariborski dvor«, tapetniška dela in dobavo pločevinastih emailiranih peči v svojih stanovanjskih hišah v Mariboru.

Razpisni podatki, proračunski popisi, gradbeni pogoji in načrti objektov so interesentom na razpolago in na vzgled pri podpisnem uradu v Ljubljani, Gajeva 5 II. v sobi št. 221, in sicer med uradnimi urami, kjer morejo interesi dvigniti razpisne pripomočke proti odkupu z zneskom po 25 Din za vsako razpisano delo.

Pravilno sestavljene, neoklonevane ponudbe je vložiti zapečatenih do dne 14. novembra pri gradbenem oddelku zavoda v Ljubljani, kjer je položiti tudi 5 odstotni vadji.

Obrazložena ofert ni javna in si pridržuje zavod pravico oddaje del komurkoli izmed ponudnikov, ne glede na višino ponudene cene.

— V Ljubljani, dne 7. novembra 1935.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani

Komisar: dr. Milavec, I. r. — Direktor: dr. Vrančič, I. r.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonoska 3 mm visoka pletiva vrstica po Din 250. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prireditve

Kavarna Stritar

Vsak večer koncert salonskega orkestra. Odprto do štirih zjutraj. (h)

Službe isčijo

Absolvent

vinarske in sadjarske šole, z 4letno prakso na veleposestvu, želi službo oskrbnika ali kaj sličnega. Ponudbe upr. »Slov.« v Mariboru pod »Trezen in marljiv« št. 13921. (a)

Vajenci

Mizarskega vajenca

takoj sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13830. (v)

Službodobne

Pletiljo in šiviljo

spretni — takoj sprejme pletilnica F. M. Rozman, Ljubljana. (b)

Mesar, pomočnika

veščega sekanja in prekaševalstva, sprejemno. Imeti mora tudi svojo obrt. Poizve se: Wolfova ulica 12. (b)

Denar

Hranilne knjižice

Združne gospod. banke do 50.000 Din — kupimo. Ponudbe pod »Trgovca« št. 13829 upravi »Slov.« d

Vloge

Prve Hrvatske, Jugoslovenske Banke, Srpske Banke Zagreb, Jadranske Podunavske Banke, kupuje in prodaja Merkur-banka, Pančevo. (d)

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka Ljubljana. Krekov trg 10

Stanovanja

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje

oddam s 1. decembrom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13892. (c)

Trisobno stanovanje

solično, kopalnica, plin, 2 balkona, bližina Tabornice in tramvaja, oddam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13844. (c)

Posestva

Gostilno

dobro vpeljano, z vsem inventarjem, na dobrem mestu, prodam radi rodbinskih razmer za najnižjo ceno. — Vprašati: Lujze Geyer, Zagreb, Harambašićeva 10. (p)

Prodaj

16.582 m² zemljišča, zelo ugodno za parcelacijo v Sp. Siskli, 38 Din m². Pri plačilu pridejo v poštev delno tudi knjižice dobro stoječih ljubljanskih zavodov. — Informacije pri Misklec Mirku, brusilnica stekla in ogledal, Medvedova 38, telef. 35-75. (p)

Kupimo

Električne žarnice

rabljene, uporabljive, 110 volt, kupim. Ponudbe na: Franjo Janež, Garešnica.

BOŽIČNA DREVESCA

800 komadov po 1 m, 400 komadov po 2 m, 200 komadov po 3 m, 100 komadov po 4 m, kupim. — Čvrste ponudbe na osnovi Ljubljani, borze poslati: Mirku Banduru, Pančevo.

Objave

Razpis

Krajevni šolski odbor v Dobu pri Domžalah razpisuje oddajo mizarskih, kleparskih in drugih del pri nadaljnji gradnji nove šole v Dobu na dan 10. decembra 1935. Vsi tozadevni pogoji so razvidni na oglašni deski občine Dob ter sreskega načelnstva v Kamniku in Ljubljani. — Krajevni šolski odbor v Dobu pri Domžalah, 7. nov. 1935.

Pohištvo

Raznovrstno pohištvo

nudi po brezkonkurenčnih cenah tovarna Malenšek, Dravljje 174, Ljubljana. (s)

Češnjevi spalnici

in kuhinjo poceni prodam. Mrhar, Stanežiče, St. Vid nad Ljubljano. (s)

Prodaj

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in nalceneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

SVETLI PREMOG

5600 kalorij: 1 tona, kovesov 385 Din, 50 kg v vrečah 22 Din; bukova drva, žagana 85 Din kub. meter, cepljena 95 Din; bukovo ogelje 0.75 Din kg, dostavljeno na dom nudi

A. PUTRICH

Dolenjska cesta št. 6.

Zima se približuje!

Zelo ugoden nakup vsakovrstnih

Štedilnikov in peči

pri Gustinčič Justin, Maribor, Tattenbachova 14

Pozor!

Sportne in vsakovrstne čevlje, ročno delo, dobite v moji delavnici po znižanih cenah. Popravila se izvrše hitro in točno. Postrežba solidna. Ogled neobvezen. Mohorič Anton, založna čevljarica v delavnici. Gosposvetska cesta 13, Kolizej.

Hubertus

nepremočljiv, 250 Din, otroški s kapuco 145 Din, dobite pri Preskerju, Sv. Petra cesta št. 14. (l)

Poceni napredaj

več krojaških in čevljarških strojev pri tvrdki Ivan Jax in sin, Ljubljana, Gosposvetska cesta 2. (l)

Ia sladko seno

ca. 35.000 kg, napredaj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Prima« 13871.

Sirile »Slovenca«!

Tinčkove in Tončkove prigode

175.

Predpotopna pošast.

Podzemsko jezero, ki je bilo na nekaterih krajih tako globoko, da bi samemu velikemu segalo čez glavo, je postajalo čedalje plitvejšo. Ob ogromnih kamenitih skladih, do katerih so dečki slednjič priplavali, so nenadoma začutili trdna tla pod seboj in se skobacali na površje. Sredi skalnatega obzidja je zevala visoka odprtina. Dečki so se že razveselili, misleč, da je to izhod iz podzemске jame.

Ko pa so z žarečimi obrazi zlezli akozi odprtino, so se jim naježili lasje, tako grozen je bil prizor, ki se je nudil njihovim očem. Kakor da je zrastle iz tal, je oživila pred njimi ogromna predpotopna pošast, podobna zmajem iz starih pravljic. Primožek je imel še toliko prisebnosti in poguma, da je zagnal svoj tomahavk proti njej. Zadel je pošast naravnost na grozeče iztegnjeni jezik. Rdeče kaplje krvi so začele kapljati iz rane. Pa je Primožek s svojim dejanjem dosegel ravno nasprotno, kar je hotel. Pošast, ki jo je zadana rana prav toliko bolela, kakor če si kdo izmed nas ureže v prst, je zdajci pobesnela in se z vso silo pognala naprej.

Opozorjamo na MALI OGLASNIK

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki

Umrla nam je naša dobra mati in stara mati

Ana Župančičeva

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 10. novembra ob 4. uri popoldne izpred hiše žalosti Gosposvetska cesta št. 13 na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 8. novembra 1935.

Oton, Otokar, sinova; Ana, Marija, snahi; Otokar, Marko, Andrej, vnuki; Marica, Sava, Soča, Jasna, vnukinje.

Sax Rohmer: 11 Skrivnost dr. Fu-Mančuja

»Milost nebeška!« sem zahropel. »Ali bom imel toliko moči?«

Nenadoma se me je lotila nepremagljiva želja, da bi se smejal. Dobro sem vedel, kaj to pomeni, in besno sem se ustavljal temu. Obledela me je tiščala ko železen oklep. Kljub bodočim bolečinam v prsih in bijočim žilam, ki so grozile, da mi počijo, sem si prizadeval, prispeči do tramu. Počasi sem se mu približeval — Njegova senca je črno padala na grgrajoče valove, ki so zdaj rdeli nalik krvavemu ribniku. Nerazločen hrup — oddaljen ropot mi je zamolklo udaril v ušesa. Bil sem že skoraj na koncu svojih sil, vendar pa že v senci trama! Če bi mogel stegniti roko kvišku...

Rezek krik je jeknil nad menoj: »Petrie! Petrie!« To je moral biti Smithov glas! Ne oprijemaj se tramu! Za božjo voljo! Ne dotakni se tramu! Se nekaj sekund vztrajaj! Takoj bom pri tebi!« Še nekaj sekund — Ali je bilo mogoče? Posrečilo se mi je, spremeni svoj položaj, dvigniti bolečo glavo... in takrat sem doživel najbolj čuden prizor tiste noči:

Navland Smith je stal na najnižjem obroču... Držal ga je odurni grbavi Kitajec, ki se je držal tik nad njim.

»Ne morem ga doseči!«

Ko je Smith ves obupan to ugotovil, sem pogledal kvišku in videl, kako se je Kitajec vlekel za kito in kako je ta popuščala! Istočasno je popustila lasulja, na kateri je bila pritrjena, in ogabna rumena krinka...

»Tu! Tu! Oh, brž, brž! Poizkusite ga s tem doseči! Hitro! Hitro!«

Oblak dolgih razpuščenih las je padel okoli vitkih ramen, ko se je postava, ki je to spregovorila, pripognila in ponudila Smithu nenavad-

no rešilno vrv. Silno osupel sem v postavi spoznal deklo, ki sem ga bil tisti dan zasučil v Cadbyjevi sobi in ki me je zdaj iztrgala smrti. Moje oči so se ustavile v njenih — ki so bile od strahu široko odprte... za mene!

Smithu se je posrečilo, da se je spretno zvil in mi približal lažno kito, in z njeno pomočjo sem potem s krčevitim naporom svojih sil mogel pograbit za najnižji obroč. Moja poslednja jasna predstava je bila, da se je strop nad nami zrušil in da je veliki, goreči prečni tram sikač ugasnil v vodi. Ob siju plamena sem spoznal na gornjem robu tramu, ki sem se ga prej hotel oprijeti, dva blesteča meča, ki sta bila tam pripraviščena z rezili navzgor...

»Odrežani prsti...« sem še zastokal in se onesvestil.

Kako je Smith napravil, da me je potegnil kvišku, vem prav tako malo, kakor vem, kako smo prišli skozi dim in plamen na prosto. Ko sem se spet zavedel, sem, oprt na laketi prijatelja, sedel na cesti, ko mi je nadzornik Ryman držal čašo na ustnicah. Ostra svetloba mi je jemala vid. Razburjena množica se je gnetla okoli nas, od nekd pa se je stalno približevalo močno bobnenje.

»To so gasilski vozovi,« mi je pojasnil Smith, ki je zapazil moje začudenje. »Shen-Yanova štacuna je vsa v plamenu. Moj strel ob padcu skozi tajno smrtno past je zdrbil gorečo petrolejko.«

»Ali so vsi zunaj?«

»Kolikor vem — da!«

»Fu-Manču?«

Smith je skomignil z rameni: »Nibče ga ni videl. Na zadnji strani hiše pa smo našli vrata...«

»Mar misliš, da je mogoče...«

»Ne, dokler ga ne vidim pred seboj mrtvega, si kaj takega ne mislim.«

Tedaj se mi je vrnil sponin. Majaje sem se dvignil.

»Smith, in kje je ona?«

»Ne vem!«

»Popihala nam je, gospod doktor,« se je tu oglašil nadzornik Weymouth. »In sicer v tistem hipu, ko so vozovi z gasilci zavili okoli oglazne ulice. Tudi Singapore-Charlie in nekaj drugih tičev, kar sem pričakoval, vsega kakega pol tucata ljudi smo ujeli, nekatere v snu. Toda menim, da jih bomo spet kmalu morali izpustiti. Mr. Smith mi je dejal, da se je deklo obledelo v Kitajca; zato se ji je po vsem videzu posrečilo pobegniti.«

Tedaj sem se spomnil, kako me je Smith s pomočjo kite izvelkel iz vode, in da je kito potem vrzel stran, ko me je sprejel na železni lestvi. Krinko bi bilo deklo lahko obdržalo, za lasuljo pa vem prav gotovo, da je padla v vodo. Potemtakem bi torej njena zakrinkanost kot Kitajec mogla biti zelo nepopolna... Nekoliko ur kasneje, ko sva se s Smithom v avtu odpeljala iz prizorišča neštetihih grdihi zločinov, me je prešinila neka misel.

»Smith,« sem vprašal, »ali si imel prej še seboj kito, ki so jo našli pri Cadbyju?«

»Da, upal sem, da srečam kje njenega lastnika.«

»Ali jo imaš še?«

»Ne, srečal sem lastnika!«

Globoko sem zaril roke v žepe velikega, ohlapnega suknjica, ki mi ga je bil posodil nadzornik Ryman, in se naslonil v svojem kotu nazaj.

»Midva ne bova nikoli imela posebnih uspehov v tej stvari,« je Smith otožno nadaljeval. »Sva prerahaločutna, Petrie. Vedel sem, kaj bi pomenilo sveto, če bi deklo aretirali; toda nisem imel poguma. Ti ji dolguješ življenje — jaz pa sem moral pravnati dolg. Sedaj smo pa bot!«

SEDMO POGLAVJE

Redmoat.

Poletni večer se je nad Redmoatom nagibal h koncu. Z mojega okna sem gledal sanjavo